

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

*Актуальні
проблеми
сучасної
філології*

МОВОЗНАВЧІ СТУДІЇ

Збірник наукових праць
Випуск XIV

*Наукові записки
Рівненського державного
гуманітарного університету*

Рівне–2006

ББК 81   Актуальні проблеми сучасної філології. Мовознавчі студії. Збірник наукових праць Рівненського
А 43   державного гуманітарного університету.
4   Вип. 14. – Рівне: РДГУ, 2006. – 100 с.
УДК
811.161.2

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем мовознавства, системних відношень української мови, лінгвістики тексту, теорії мовної освіти та культури мовлення.

Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, викладачів та студентів, учителів.

Редакційна колегія:

Головний редактор   **Шульжук Каленик Федорович**,
доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри української мови
Рівненського державного гуманітарного університету,
Дійсний член Академії наук вищої школи України

Члени редакційної колегії:

1. **Вихованець І.Р.**, член-кореспондент НАН України, доктор філологічних наук, професор, завідувач відділу граматики і фонетики української мови Інституту української мови НАН України (м. Київ).
2. **Гуйванюк Н.В.**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української сучасної мови Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича.
3. **Загнітко А.П.**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Донецького національного університету.
4. **Іваницька Н.Л.**, доктор філологічних наук, професор кафедри методики лінгвістичних дисциплін Інституту філології і журналістики Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського.
5. **Кірілкова Н.В.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету.
6. **Кузьмич О.О.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету.
7. **Поліщук Я.О.**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української літератури Рівненського державного гуманітарного університету.
8. **Степанова О.І.** кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету.
9. **Тищенко О.В.**, доктор філологічних наук, професор, проректор з наукової роботи Рівненського інституту слов'язнавства Київського славистичного університету.
10. **Шкарбан Т.М.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету.
11. **Шульжук Н.В.**, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри методики викладання та культури української мови Рівненського державного гуманітарного університету.

Упорядники: Якимчук О.І., Степанова О.І.

Друкується за рішенням вченої ради
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 10 від 26 травня 2006 р.)

За точність і грамотність публікацій відповідають автори. Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Адреса редакції: 33000, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12. Рівненський державний гуманітарний університет.
(вул. Остафова, 31; кафедра української мови)

ISBN 966–72–81–04–9

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2006.

ЛІТЕРАТУРА

1. Веселовский А.Н. Историческая поэтика. – Л., 1970.
2. Ермоленко С.Я. Фольклор і літературна мова. – К.: Наук. думка, 1987.
3. Русанівський В.М. Історія української літературної мови. – К.: Арт Ек, 2001.

4. Потебня О.О. Эстетика і поетика слова. – К., 1985.
5. Юрченко Ю.С. Формування фразеологічного фонду української літературної мови XVIII – поч. XIX ст. – Х.: Вища шк., 1984.

РЕЗЮМЕ

Стиль писателя – это поиск своей интерпретации, своего индивидуального в новых литературно-художественных ассоциациях.

В статье проанализирована трансформация фольклорных символов в новеллах Н. Хвильевого, а также и другие стилистические особенности народнопоэтического творчества, освоенные автором как первоэлементы выражения народного сознания.

УДК 811.16'373

Неля МАНДРИК

**РОЛЬ ЦЕРКОВНОСЛОВ'ЯНСЬКОЇ МОВИ
В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ
ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ**

У кінці X ст. (988 р.) у давній Русі була прийнята християнська віра. Це сприяло поширенню на Русі старослов'янської мови як мови церкви і літератури.

Поширення старослов'янської мови в слов'янських країнах пояснюється тим, що виникла потреба в розвитку писемності в слов'ян і близькості старослов'янської мови до всіх слов'янських мов. На Русі під час правління князів Володимира і Ярослава Мудрого було створено для навчання старослов'янської писемності.

Академік Виноградов В.В. стверджує, що внаслідок взаємодії книжної старослов'янської і живої східнослов'янської мов у давньоруській мові утворилися два її типи: книжно-слов'янський і народно-літературний.

У першому її типі в основі – старослов'янська мова, у другому – східнослов'янська. Але незаперечним є той факт, що в давньоруській літературній мові наявні функціональні стилі, оскільки ця мова навіть у найдавніші часи (XI-XII ст.) виконувала численні суспільні функції не тільки культового, релігійного, а й світського характеру. Тільки з причини того, що ці дві мови були близькоспорідними, книжна старослов'янська мова, яка за походженням була чужою східним слов'янам, могла бути ними опанована і застосована не тільки в культовій сфері, а й в інших галузях письменства.

В.Д. Левін зауважує: „Те, що збігалось в старослов'янській і давньоруській мовах, природно

становило основу мови будь-якого стилю літературної мови, будь-якого твору писемності того часу” [3, 25].

Лексичні старослов'янізми (саме їм відводиться перше місце серед інших структурних елементів мови, тому що вплив старослов'янської мови на мову давньоруську найбільш значний у галузі лексики) П.П. Плющ поділяє на дві групи:

I група – старослов'янізми, які були запозичені з тієї причини, що рівнозначних їм слів у давньоруській мові не було (вони позначали поняття, явища, предмети, які не мали місця в культурі східних слов'ян);

II група – старослов'янізми, які в давньоруській мові мали відповідники з тим же смисловим значенням, але їх старослов'янські синоніми мали певні стилістичні відтінки, були в більшій мірі емоційно забарвленими.

Старослов'янізми першої групи пов'язані з церквою, наукою, історичними творами, що свідчать про розквіт культури, науки і літератури східних слов'ян після прийняття ними християнства. Для цього періоду характерне збагачення давньоруської літературної мови науковою і абстрактною лексикою.

Лексичні старослов'янізми другої групи, синонімічні до своїх давньоруських відповідників, давали можливість давньоруським книжникам здійснювати вибір між стилістичним уживанням старослов'янізмів. При створенні урочистого стилю вживались старослов'янізми. У звичайній розповіді, яка не вимагала використання високого стилю, використовувались елементи давньоруської мови.

Наявність у старослов'янській мові лексичних, граматичних, правописних норм мала благотворний вплив на внормування давньоруської літературної мови не тільки через запозичення норм старослов'янської мови, а й вироблення власних норм давньоруської літературної мови.

Отже, мова світської літератури від самого початку її виникнення була зорієнтована на народно-розмовну, зокрема фольклорну, і на літературну старослов'янську мову.

Цілком справедливим є твердження Філіна Ф.П., що в Київській Русі від початку поширення писемності існувало „дві писемні літературні мови, близькоспоріднені, але самостійні” [6, 3]. У них виявлялися відмінності на всіх рівнях: фонетичному – відповідність старослов'янського pa-, la- давньоруському -оро-, -оло- (*градь – городь, младь – молодь*), відповідність старослов'янського [ε] давньоруському [o] (*езеро – озеро*); морфологічному – особливості у відмінкових формах повних прикметників (старослов'янське *новаго* – давньоруське *нового*), у називному відмінку однини чоловічого роду активних дієприкметників (старослов'янське *нессы* – давньоруське *несса*); синтаксичному – наявність у старослов'янській мові конструкцій з давальним самостійним відмінком (*почавьшу же смоу – коли він почав*), умовних речень, які починалися сполучником *аще*, конструкцій типу *косити трава* і подібні; лексичному (старослов'янське *істина* – давньоруське *правда*, старослов'янське *адь* – давньоруське *пекло*, старослов'янське *брань* – давньоруське *война*) і т.ін.

У XII-XIII століттях спостерігається процес зближення цих двох літературних мов, що виявлялося в намаганні давніх авторів стилістично розрізняти давньоруську і старослов'янську фонетичні, граматичні й лексичні елементи одного й того ж літературного твору. Саме з цього часу можна говорити про утворення на Русі єдиної літературної мови. Якщо проаналізувати мову такого твору, як „Слово о полку Ігоревім” або „Повість временних літ”, то можна помітити, що давньоруські й старослов'янські елементи в них переплітаються. Коли мова йде про побутові речі, переважають давньоруські слова, коли ж ідеться про урочисті події – широко застосовується старослов'янська лексика. Але цю мову, як і народно-розмовну мову Київської Русі, не можна

вважати літературною російською, українською чи білоруською. В.М. Русанівський називає її „формованою мовою формованої давньоруської народності” [5, 18].

Слід відзначити, що старослов'янська (староболгарська) мова мала велике значення для розвитку давньоруської літературної мови, бо ж вона, як мова книжна, що мала в собі культуру світової грецької мови, була однією з найбагатших і найрозвиненіших мов, і через те, старослов'янська мова була одним із факторів, завдяки яким давньоруська літературна мова піднеслася на рівень найрозвиненіших літературних мов того часу. Східнослов'янським книжникам дуже часто доводилося мати справу зі староболгарськими і грецькими оригіналами, традиційно оточеними ореолом зразковості їх стилю.

Старослов'янізми здебільшого єднають поняття не буденно-побутового, а абстрактного і книжного характеру. Це слова типу *розумь, прьмудрость, торжество, владыка, учение, учитель, глаголь, священный, блаженный* тощо. Серед старослов'янізмів наявні слова, які є кальками, тобто буквальним перекладом грецьких слів. Порівняємо старослов'янське *беззаконне* (гр. *anomia*), старослов'янське *богословіє* (гр. *theologia*), старослов'янське *совість* (гр. *syneidesis*), старослов'янське *прьдмеча* (*prodomos*). Серед калькованих старослов'янізмів є багато складних слів, подібних до наведених. Руські книжники, використовували досвід старослов'янської мови, багату оригінальну абстрактну книжну лексику.

Поступово старослов'янська мова в усіх східнослов'янських народів зникла з побуту, користувалася нею лише церква. За виконуваними функціями її стали називати церковнослов'янською.

Церковнослов'янська мова протягом тривалого часу була еталоном усної української літературної мови, особливо ораторсько-полемічної, яка прагнула уникнути спрощення і побутовізму. Спостерігаючи за історією української літературної мови, слід визначити, що мова старослов'янська була фактором стилістичного збагачення не тільки усної української літературної мови, а й різних жанрів писемності, зокрема мови художньої літератури.

Мова пам'яток старокнижної писемності виявляє прагнення піднести усну мову до рівня писемних стандартів, і безперечним є той факт, що

старослов'янська мова багато в чому була зразком в організації усної української мови.

Кінець XVIII – початок XIX століття для церковнослов'янської мови був характерний тим, що вона вже використовувалася лише як мова церковної служби і вивчалася лише в деяких навчальних закладах. Доба формування української нації вимагала того, щоб між мовою усною і писемною не було розриву. Необхідно було в літературі закріпити народно-розмовну мову. Відчувалося, що стара книжна мова ставала непридатною для вживання, оскільки жива народна мова почала пронизувати і руйнувати її систему. Саме в цей час, коли виникла потреба створення літературної мови на народній основі, коли особлива увага приділялась тенденції щодо закріплення національної мови в літературі, у 1798 році І.П. Котляревський написав поему „Енеїда”. Мову цього твору перший класик нової української літератури відтворив у тісному зв'язку з живою народною українською мовою і властивим їй реалізмом у зображенні життя. Слід зазначити, що майстерно використавши в „Енеїді” народну мову, І.П. Котляревський не відкинув старослов'янської лексики, хоча і вжито її у творі досить обмежено і вона не виконує спеціальних смислових і стилістичних функцій:

Потім до серця прижимає;
Цілуєть люб'язно в уста.
Воно о сині віщувало,
що він надежда не пуста.

(Котляревський І.П., т 3, с. 424).

У п'єсі „Наталка Полтавка” І.П. Котляревський вживає церковнослов'янізми для стилістичного забарвлення старокнижної мови:

„Возний. Размишлял я предовольно і нашел, что великодушной поступок всякії страсті в нас пересиливает. Я возний, і признаюсь, что от рождения моего расположен к добрим ділам, но за недосужністю по должности і за другими клопотами, доселі ні одного не зділав. Поступок Петра, толіко усердний і без примісу ухищрення, подвігають мене на нижеслідующее... Ветхая деньгами! благословши лі на благос діло”.

(Котляревський І.П. т. 11, с. 41).

І хоч вживані І.П. Котляревським старослов'янізми не виконували стилістичних функцій, усе ж велика заслуга митця в тому, що він не відкинув цієї лексики, яка

потім увійшла в нашу літературну мову в названому семантично-стилістичному плані.

Г.Ф. Квітка-Основ'яненко вживає у своїх творах церковнослов'янізми з досить виразною стилістичною функцією. Релігійні роздуми передано в урочисто-піднесеному стилі (повість „Маруся”):

„Боже милосердний!” Отець наш небесний! І се усе, що тільки є на землі, у воді, під небесами; се усе ти тільки по єдиному милосердію своєму для чоловіка сотворил єси? А він сеє мізернее созданіє, ся билина, ся пиль і порошина, чи він же тобі благодать? І як?”

(Квітка-Основ'яненко Г.Ф., с. 98).

В іронічно-жартівливому плані у „Конотопській відьмі” автор відтворює стару книжну українську мову, яку з елементами церковнослов'янської у творі вживає писар Пістряк:

„Частопоминаемий отець ваш їх возхищає і у ріцці топляше. Аще кая суть відьма, та не погрязньєть на дно річное, аще і камень жерновий на виі ся причеплють; аще же непричасна єсть злу сему, абиє погрязньєть у воді. Повеліть, пане сотнику, чи топить їх?”

(Квітка-Основ'яненко Г.Ф., с. 174).

Т.Г. Шевченко – основоположник нової української літератури і нової української мови, який підніс українську мову на рівень літературної, у своїх творах особливо політичного спрямування дуже широко використовував церковнослов'янську лексику. Урочиста лексика релігійних текстів має в собі глибокий виразний зміст. Прикладом вживання церковнослов'янізмів з метою виявлення політичних прагнень поета можуть служити такі твори як „Осії. Глава XIV”, „Царі” та інші.

„Воскресни, мамо! І вернися
В світлицю-хату; опочити,
Бо ти аж надто вже втомилась,
Гріхи синовні несучи.
Спочивши, скорбна, скажи,
Прорци своїм лукавим чадам,
Що пропадуть вони лихі...”

(Шевченко Т.Г., с. 562).

„Старенько сестро Аполлона,
Якби ви часом хоч на час
Придигали таки до нас
Та, як бувало во дні они,
возвисили б свій божий глас...
..... Хотілося б зогнать оскому

на коронованих главах...

.....

Покиньте ж свій святий Парнас,

Придибайте хоч на годину

Та хоч старенький божий глас

Возвисьте, дядино ...

(Шевченко Т.Г., с. 515-516).

Церковнослов'янські елементи надають творам поета патетичної тональності, а також сприяють розширенню засобів словесно-художнього виразу в українській мові.

Ю. Федькович засвоює від Т.Г. Шевченка стиль уживання старослов'янізмів, а саме: для створення врочистості і величності. У вірші „Поменники”, який присвячено пам'яті великого Кобзаря, ужито такі звороти: благовонне кадило, достойно єсть, драгоцінне добре миро, мечі обоюдні, мучителі народу, поборники, поправедна міра, сотворити, споманути.

А. Свидницький переймає у Т.Г. Шевченка спосіб переносного вживання церковнослов'янізмів:

„А золота в тій церкві аж капає... А дивлячись на те золото, я думав молодим розумом: як це золото наче тече, капає: так капав кровавий з тих людей, що на його панщину робили... І дякував богові, що людські крававі хоч на його хвалу пішли”.

(Свидницький А.М., с. 19).

У повісті „Люборацькі” Антось складає молитву, яка подібна до Шевченкових сатиричних віршів.

Порівняймо. У Свидницького:

„Господи милосердний... Ти любов єси і свобода, прости ж і мене: зведи мене, нового Ізраїля, з цього нового Єгипта! Потопи цих нових фараонів в тих сльозах, господи милосердний, що вони вицідили з очей вдовичих та сирітських, батьківських та материнських, і не тайно серед ночі, а явно. Боже мій милостивий! Нащо ти держиш на світі оцих по закону беззаконія творящих?”

(Свидницький А.М., с. 205).

У Т.Г. Шевченка:

Благословенная в женах,

Святая праведная мати

Святого сина на землі,

не дай в неволі пропадати,

Летучі літа марне тратить.

Скорбящих радосте! Пошли,

Пошли мені святеє слово,

Святої правди голос новий!

І слово розумом святим

І оживи, і просвіти!

.....

Молю ридаючи: пошли,

Подай душі убогій силу,

Щоб огненно заговорила,

Щоб слово пламенем взялось,

Щоб людям серце розтопило,

І наУкраїні понеслось,

І наУкраїні святилось

Те слово, божеє кадило,

Кадило істини. Амінь.

(Шевченко Т.Г., с. 392).

У творчості І. Франка старослов'янська лексика проходить епізодично, зокрема з метою штучного окниження мови героїв та сатиричного зображення. У мову персонажів повісті „Петрії і Довбушуки” штучно введені такі церковнослов'янізми, як страсть, ділати, движення, похоть, усміряти, благородніший та подібні.

Цикл віршів І. Франка „На старі теми” характеризується тим, що епіграфи, взяті зі „Слова о полку Ігоревім” і біблійних текстів, отже, і в самих віршах наявна в деякій мірі церковнослов'янська лексика, як наприклад: блаженний муж, сонмища лукаві, забута рать та інші. Така лексика надає тексту урочистого звучання.

Використання старослов'янської лексики в поезіях Лесі Українки пов'язане з уживанням нею фразеологічних зворотів на біблійну тематику: „терновий венець”, „плач Єремії”, „униження паче гордості” і подібні.

Побіжний аналіз використання церковнослов'янської лексики в українській літературній мові дозволяє зробити висновок про те, що в художньому стилі старослов'янізми вживались головним чином з певними стилістичними функціями.

Стилістично-нейтральні старослов'янізми тільки називають предмети, явища, але не мають стилістичного забарвлення, вони сприймаються українською мовою як власні: багатства, плащ, буква, єдиний і такі інші.

Стилістично-маркована категорія церковнослов'янізмів несе в собі певне стилістичне значення – цим словам в українській мові є відповідники: враг – ворог, глава – голова.

Крім того, визначають старослов'янськими за морфологічними і фонетичними особливостями, а за семантикою – ті елементи старослов'янської лексики, що не мають морфологічних і фонетичних особливостей, але називають речі релігійного змісту: святий, кадило, образ (у значенні ікона).

Отже, старослов'янська мова в процесі розвитку української літературної мови сприяла перш за все збагаченню її стилістичних можливостей, у деякій мірі можливостей словотворчих: за зразком старослов'янських або їхніх словотворчих елементів утворилось немало власне українських слів: благоустрій, вихователь, представник та інші.

Використання старослов'янської лексики сприяє урочистому звучанню тексту, надає патетичної тональності творам, служить розширенню засобів словесно-художнього вираження в українській мові.

ЛІТЕРАТУРА

1. Виноградов В.В. Очерки по истории русского литературного языка. – М., 1938.
2. Коробчинская Л.А. Древнерусский язык. – Изд-во Львовского университета, 1958.

РЕЗЮМЕ

В статті піднімаються актуальні питання історії сучасного українського мовного стилю. Розглядаються джерела, що формують його: старослов'янський і давньоруський мовні системи, їх взаємодія та характерні особливості. Особливу увагу приділено церковнослов'янській мові та її функціонуванню в літературних творах відомих письменників.

УДК 821.161.2 Іваничук 311.608

Лариса ГОЛОЮХ

ЛЕКСЕМИ З НАЦІОНАЛЬНОЮ КОНОТАЦІЄЮ В ІСТОРИЧНІЙ ПРОЗІ Р. ІВАНИЧУКА

Одним із пріоритетних напрямів сучасної української ідіостилістики є дослідження індивідуально-авторського мислення, вербалізованого в художньому творі. Організація художньої мови, естетичне моделювання дійсності сприяє образному втіленню думки, ідеї, переходу слова-поняття в слово-образ. Цим зумовлюється специфіка вивчення лексичних одиниць як семантичних і структурних компонентів художнього тексту, увага до слова як вияву індивідуально-авторського відображення світу. Загальнотеоретичні та ідіостилістичні проблеми дослідження мовно-естетичного моделювання світу, зокрема роль лексичних одиниць в аспекті авторського слововживання висвітлюються в працях В.М. Русанівського,

3. Левин В.Д. Краткий очерк по истории русского литературного языка. – М., 1964.
4. Плющ П.П. История украинської літературної мови. – К., 1971.
5. Русанівський В.М. Походження і розвиток східнослов'янських мов. – К., 1980.
6. Филин Ф.П. Об истоках русского литературного языка // Вопросы языкознания. – 1974. – № 3.
7. Квітка-Основ'яненко Г.Ф. Повісті. К., 1949.
8. Котляревський І.П. Повне зібрання творів. К.: Вид-во АН УРСР, 1953.
9. Курс історії української літературної мови. Т.1., К.: Вид-во АН УРСР, 1958.
10. Свидницький А.П. Люборацькі (сімейна хроніка). К., 1955.
11. Федькович Ю. Вибрані твори. К., 1943.
12. Шевченко Т.Г. Кобзар. К.: Дніпро, 1985.

С.Я. Єрмоленко, Л.Т. Масенко, Л.О. Пустовіт, Н.М. Сологуб, Л.О. Ставицької, Л.І. Шевченко та ін. Проте функціонування лексем з національною конотацією в текстових репрезентаціях української історичної прози кінця ХХ ст. не було предметом спеціального вивчення. У зв'язку з цим актуальність дослідження цих одиниць у мовній картині світу Р. Іваничука зумовлена потребою з'ясування вербального самовираження письменника, а також мовностилістичних традицій сучасної історичної прози.

У романах Р. Іваничука „Мальви” та „Орда” функціонує значна кількість лексем, що позначають побутові поняття. За семантикою вони поділяються на такі мікрогрупи:

ЗМІСТ

Розділ I. Граматична будова. Проблема синтаксису	3
Шульжук К.Ф. Внутрішня структура предикативних компонентів складного речення	3
Шкарбан Т.М. Порядок розміщення частин і компонентів у складних конструкціях з однорідною супідрядністю	6
Шульжук Н.В. Неповні речення в структурі діалогічної єдності.....	9
Щербачук Н.П. Особливості функціонування комунікативних типів простого речення в діалогічному мовленні	12
Кузьмич О.О., Остапчук Ю.В. Причинові структури як вияв екзистенційного світобачення.....	17
Парфенюк Л.А. Імплицитність та редукція як синтаксичні засоби виразності в прозових творах (на матеріалі малих прозових форм кінця ХХ – початку ХХІ ст.).....	19
Ричагівська Ю.Є. Синтаксичний повтор та парцеляція як актуалізатори внутрішньо реченнєвої інформації.....	22
Розділ II. Актуальні проблеми морфології та словотвору	26
Мединська Н.М. Тривалентні дієслова багатократно-дистрибутивної і розподільної дії з подвійними префіксами	26
Пасічник І.А. Відприкметникова морфологічна вербалізація.....	30
Розділ III. Системні відношення в лексиці та фразеології.....	34
Павлова О.І. Синонімія в термінології та її особливості	34
Степанова О.І. Метафора як показник ідіостилі художнього мовлення.....	40
Вокальчук Г.М., Мамчич Т.І. Частотний аналіз авторських лексичних новотворів у поетичному словнику „Молодої Музи”	44
Адах Н.А. Словник авторських лексичних новотворів у поезії Василя Барки	47
Гаврилюк Н.В. Юкстапозити у творчому доробку неокласиків	50
Воробйова Л.М., Воробйова І.А. Національна мовна картина світу й фразеологія (на матеріалі української, російської та англійської мов)	53
Крайчинська Г.В. Етнокультурна основа польських та українських нумізматичних фразеологізмів	57
Крижанська О.М. З історії кольорів	62
Кірілкова Н.В. Фольклорні традиції в „Синіх етюдах” М Хвильового	65
Мандрик Н.В. Роль церковнослов’янської мови в процесі формування української літературної мови	69
Голоюх Л.В. Лексеми з національною конотацією в історичній прозі Р. Іваничука.....	73
Розділ IV. Актуальні питання лінгвістики тексту.....	79
Войцешук Л.А. Дискурс, мовленнєвий жанр та мовленнєвий акт як категорія організації мовного коду в комунікації	79
Науменко Н.В. Абетковий вірш в українській поезії	81
Тищенко О.В. Вербальні формули побажань в ритуальному тексті: семантика і прагматика	84
Розділ V. Проблеми мовної освіти та культури мовлення.....	92
Лещенко Г.П. Соціокультурна компетенція як складова комунікативної україномовної компетенції школярів	92
Олексієвець Л.С. Сучасне ділове листування	95

Наукове видання
Актуальні проблеми сучасної філології
Мовознавчі студії
Збірник наукових праць
Випуск XIV

Упорядкування
та наукове редагування
Якимчук О.І.
Степанова О.І.

Технічний редактор
Литвак А.М.

Здано до набору 20 листопада 2006.
Підписано до друку 13 грудня 2006.
Формат 70x100¹/₁₆.
Папір офсетний.
Друк на ризографі.
Гарнітура Times New Roman Cug.
Умовн. друк. арк. 10,2.
Обл.-вид. арк. 9,2.
Тираж 100 прим.
Зам. .

Видавничі роботи: обчислювальний центр РДГУ
33000, м.Рівне, вул. С.Бандери, 12.
Рівненський державний гуманітарний університет.
(м.Рівне, вул. Остафова, 31; кафедра української мови)